



Warszawa, 28 stycznia 2020 r.

Pan Premier Mateusz Morawiecki

## PETYCJA

Federacja Inicjatyw Oświatowych występuje z niniejszą petycją w imieniu swoim oraz członków FIO - stowarzyszeń rozwoju wsi prowadzących szkoły publiczne i niepubliczne, w ramach bezpośredniego uczestnictwa obywateli w procesie sprawowania władzy ( Art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Ustawa o petycjach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1195).

Prosimy o kontynuację obrad „Okrągłego Stołu Oświatowego” i zorganizowanie spotkania poświęconego oświacie na obszarach wiejskich, zwłaszcza jej organizacji i finansowaniu.

Dzieci zamieszkujące polską wieś mają znacznie mniejsze szanse edukacyjne niż dzieci w miastach wynikające z samego faktu życia poza obszarem zurbanizowanym. Ich rodzice mają prawo oczekiwać, że deklarowana przez rząd polityka zrównoważonego rozwoju doprowadzi do wyrównywania szans edukacyjnych ich dzieci, a nie do zwiększania różnicy. Warunkiem jest dostosowanie szkoły do potrzeb wsi, a nie realizacja „miastocentrycznej” polityki oświatowej.

Jak dowodzą doświadczenia wielu krajów (np. Finlandii, Szwajcarii, Francji) jest możliwe stworzenie systemu edukacji niwelującego nierówności wynikające z miejsca zamieszkania. Jest bowiem możliwe funkcjonowanie małych szkół z kilkanaściorgiem dzieci, jeśli tylko przygotuje się rozwiązania systemowe i prawne pozwalające na taką organizację.

Brak uwzględnienia specyfiki obszarów wiejskich i innych niż w mieście potrzeb mieszkańców wsi był w przeszłości przyczyną błędów w polityce oświatowej państwa. Wymusiły one na samorządach likwidację ok. 5 tys. szkół wiejskich i zahamowanie rozwoju edukacji przedszkolnej.

Zwracaliśmy uwagę na trudną sytuację oświaty wiejskiej i stowarzyszeń prowadzących placówki edukacyjne na wsi podczas pierwszego spotkania Okrągłego Stołu Oświatowego w maju 2019 r. Uczestnicy tego spotkania uznali ratowanie szkół wiejskich poprzez powstanie szkół stowarzyszeniowych za przykład obywatelskiej postawy, która, wydawało się, że zostanie doceniona przez Pana rząd. Deklarował Pan bowiem już wcześniej, w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, a także akceptując plan pracy Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego gotowość do stworzenia Funduszu Inicjatyw Edukacyjnych. Fundusz ten miał wspierać uratowane szkoły wiejskie.

Niestety obiecany Fundusz Inicjatyw Edukacyjnych nie powstał, a Ministerstwo Edukacji Narodowej zaczęło bezprecedensową dyskryminację szkół niepublicznych.

W 2019 szkoły niepubliczne zostały pominięte przy podziale dodatkowych środków subwencji oświatowej. Rozporządzenie o podziale subwencji oświatowej na 2020 rok przyznaje tym szkołom 598 zł mniej na ucznia w porównaniu ze szkołami publicznymi. Sytuacja ta budzi nasz głęboki sprzeciw. Nie możemy być obojętni na sytuację tych szkół i ich nauczycieli.



Szkoły niepubliczne na wsi są bezpłatne.

Rodzice nie płacą czesnego, tak jak to się dzieje w mieście. Są powszechnie dostępne dla każdego, także dla najbiedniejszych uczniów. Zapewniają edukację blisko domu, w przyjaznej atmosferze. Szkoły te są najczęściej jedynym miejscem publicznym we wsi, ośrodkiem kultury i życia społecznego.

Obecnie, w związku ze zwiększonymi obciążeniami finansów gmin wiejskich sytuacja staje się dramatyczna. Nauczycielom zatrudnianym z Karty Nauczyciela w szkołach samorządowych samorządy muszą podwyższać pensje dopłacając do subwencji z budżetu gminnego, Nauczyciele zatrudniani w szkołach stowarzyszeniowych muszą godzić się z obniżkami wynagrodzeń, aby tylko zachować szkołę! Zamiast wsparcia i wyrównywania szans ze strony państwa szkoły te spotyka dyskryminacja i obniżenie subwencji o 598 zł na jednego ucznia rocznie. To ogromne pieniądze dla małych niepublicznych szkół uratowanych przez rodziców, nauczycieli i mieszkańców wsi.

Panie Premierze – czas na prawdziwe pochylenie się nad problemami oświaty wiejskiej.

Dlatego prosimy o zwołanie kolejnych obrad Okrągłego Stołu Oświatowego poświęconego finansowaniu i organizacji oświaty wiejskiej. Jednocześnie deklarujemy gotowość współpracy w merytorycznym przygotowaniu tego spotkania. Dwadzieścia lat doświadczeń FIO we wspieraniu szkół wiejskich prowadzonych przez stowarzyszenia i współpracy z samorządami pozwala nam mieć przekonanie, że możemy wspólnie – rząd, samorządy i organizacje obywatelskie - stworzyć rozwiązania naprawdę służące dobru dzieci wiejskich i zrównoważonemu rozwojowi.

Z poważaniem

Małgorzata Lewandowska,  
Prezeska FIO,

Alina Kozińska-Bałdyga,  
Wiceprezeska FIO

Do wiadomości:

Prezydent RP

Uczestnicy Okrągłego Stołu Oświatowego

Minister Edukacji Narodowej

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi